

Valtiovarainministeriö
Neuvotteleva virkamies Timo Annala

Asia: VM008:00/2024

Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi vuoden 2025 tuloveroasteikosta ja tuloverolain muuttamisesta

1. Tausta

Lausunnolla olevan hallitusesityksen tarkoituksena on lisätä tuloverolakiin säännökset luottojen, talletusten ja sijoitusten perusteella kertyvien asiakasetujen verotuksesta.

Tuloverolaissa ("TVL") ei ole nimenomaisia bonus- ja hyvitysjärjestelmien verotusta koskevia säännöksiä, vaan verokohtelu määräytyy TVL:n yleisten säännösten nojalla. TVL 29 §:n mukaan veronalaista tuloa ovat jäljempänä säädetyin rajoituksin verovelvollisen rahana tai rahanarvoisena etuutena saamat tulot ja TVL 32 §:n mukaan veronalaista pääomatuloa on omaisuuden tuotto, omaisuuden luovutuksesta saatu voitto ja muu sellainen tulo, jota varallisuuden voidaan katsoa kerryttäneen.

Bonus ja hyvitysjärjestelmien verotus on muovautunut oikeuskäytännön perusteella ja korkein hallinto-oikeus ("KHO") on päätöksessään KHO 2002:10 katsonut, että pankki-, sijoitus- tai vakuutuspalvelujen perusteella saamat hyvitykset ovat veronalaista pääomatuloa, kun ne maksetaan rahana tai siihen rinnastuvana etuna. Verohallinnon ohjeessa (VH/1792/00.01.00/2019)¹ todetaan, viitaten keskusverolautakunnan tapauksiin KVL 23/2011 ja KVL 47/2011 että, jos verovelvollisella on mahdollisuus valita rahasuorituksen, siihen rinnastuvan edun tai palvelumaksujen alennuksen välillä, etu on veronalaista.

Verohallinnon ohjeessa² todetaan kuitenkin, että luottojen, säästöjen, sijoitusten, vakuutusten ja muiden vastaavien erien perusteella annetut hyvitykset eivät ole veronalaista tuloa seuraavissa kolmessa tilanteessa:

- 1) Tavanomainen ja kohtuullinen hyvitys menee automaattisesti saman yhtiön tai samaan konserniin tai sitä vastaavaan taloudelliseen yhteenliittymään kuuluvan yhtiön palvelumaksun kattamiseen ilman mahdollisuutta sen rahana maksamiseen ja maksu jää lopullisesti edun antajan (se yhtiö mistä erä kertyy) maksettavaksi.
- 2) Luottojen, säästöjen, sijoitusten, vakuutusten ja muiden vastaavien erien perusteella saa alennusta palvelumaksun suorittamisesta samaan taloudelliseen ryhmään kuuluvassa yhtiössä, ja alennus jää alennuksen antavan yhtiön maksettavaksi kokonaisuudessaan
- 3) yhdistelmät 1) ja 2) -kohdista.

Palvelumaksun käsite on Verohallinnon ohjeessa katsottu olevan laaja ja käsittää mm. vakuutusmaksut sekä muut palkkiot.

¹ Verohallinnon ohje "Bonusten verotus" VH/1792/00.01.00/2019

² Verohallinnon ohje "Bonusten verotus" VH/1792/00.01.00/2019 kohta 6.4

Kilpailu- ja kuluttajaviraston ("KKV") tekemän selvityksen³ perusteella nykyinen verokäytäntö, joka johtuu Verohallinnon ohjeesta (VH/1792/00.01.00/2019), on perusteeton ja kilpailua vääristävä verotuki⁴, joka suosii yhtä toimijaa muiden markkinoilla toimivien toimijoiden kustannuksella. KKV:n selvityksen mukaan nykyisessä käytännössä ongelmalliseksi nähdään ennen kaikkea se, että palvelun käsite on tulkittu laajaksi (KKV:n käsityksen mukaan tämä johtuu Verohallinnon virheellisestä keskusverolautakunnan tapauksen KVL 47/2011 tulkinnasta), jolloin bonuksia ja hyvityksiä voi verovapaasti käyttää myös muihin palvelumaksuihin ja palveluihin, kuin mistä bonukset ja hyvitykset ovat kertyneet. KKV:n mukaan ongelman muodostaa se, että asuntolainoista kertyy suuret bonukset ja ne voidaan käyttää suoraan vakuutusmaksuihin. KKV:n mukaan verotuki vääristää vakuutusyhtiöiden keskinäistä kilpailua.

KKV on ehdottanut, että edellä mainittu perusteeton ja kilpailua vääristävä verotuki poistettaisiin. Tästä syystä pääministeri Petteri Orpon hallituksen ohjelmaan on kirjattu, että finanssialan bonusten verotuskäytännöt uudistetaan. Nyt lausunnolla oleva hallituksen esitys on osa edellä mainittua finanssialan bonusten verokäytänteiden uudistamista.

2. Mandatum Henkivakuutusosakeyhtiö ei ehdota muutoksia hallituksen luonnosesitykseen

Mandatum Henkivakuutusosakeyhtiö ei ehdota muutoksia hallituksen esityksen luonnokseen koskien vuoden 2025 tuloveroasteikosta ja tuloverolain muuttamisesta ja kannattavat hallituksen esitysluonnoksessa esitettyjä muutoksia.

3. Perustelut

Mandatum Henkivakuutusosakeyhtiö lausuu hallituksen esitysluonnoksen puolesta.

Mandatum Henkivakuutusosakeyhtiön liiketoimintamalli ei mahdollista sellaista hyvitys- ja bonusjärjestelmää, jossa bonuksia ja hyvityksiä voisi käyttää verovapaasti muihin palvelumaksuihin ja palveluihin, kuin mistä hyvitykset ja bonukset ovat kertyneet. Mandatum Henkivakuutusosakeyhtiö katsoo, että nykyinen hyvitys- ja bonusjärjestelmän verotus kannustaa asiakasta keskittämään vakuutuksensa yhdelle toimijalle, jossa esim. asuntolainojen kerryttämät bonukset voidaan käyttää vakuutusmaksujen maksamiseen. Tämä johtaa siihen, että muut vakuutus tuotteita tarjoavat toimijat, kuten Mandatum Henkivakuutusosakeyhtiö ei pysty tehokkaasti kilpailemaan esimerkiksi asuntolaina-asiakkaiden vakuutuksista siitä syystä, että asuntolainasta kertyneet bonukset tai hyvitykset voidaan käyttää vakuutusmaksujen maksamiseen vain saman yhtiön, konsernin tai sitä vastaavan taloudellisen yhteenliittymän sisällä alentamalla vakuutusmaksun hintaa merkittävästi alle markkinahinnan. On mahdollista, että asiakas ei maksa vakuutusmaksuja ollenkaan merkittävien hyvitys- tai bonuskertymien ansiosta. Tällaisessa markkinassa muiden kilpailijoiden on haastava, ellei mahdoton kilpailla.

Lisätietoja antaa Mandatumin Lakiasiainjohtaja Laura Halmela (laura.halmela(at)mandatum.fi) ja Legal Counsel Janina Helekorpi (janina.helekorpi(at)mandatum.fi).

³ KKV:n 29.3.2021 Valtiovarainministeriölle tehty aloite pankki- ja vakuutusalan bonusten verokohtelun muuttamisesta kilpailuneutraaleiksi. [Aloite pankki- ja vakuutusalan bonusten verokohtelun muuttamisesta - Kilpailu- ja kuluttajavirasto \(kkv.fi\)](#)

⁴ Verojärjestelmään tehty poikkeus, jolla tuetaan tiettyä elinkeinoa tai verovelvollisryhmää.